

<http://www.diva-portal.org>

Preprint

This is the submitted version of a chapter published in *Journalistik i förändring: Om Mediestudiers innehållsanalys 2007 och 2014*.

Citation for the original published chapter:

Berglez, P. (2016)

Nyheter som antingen inrikes eller utrikes, eller både och?

In: Lars Truedson (ed.), *Journalistik i förändring: Om Mediestudiers innehållsanalys 2007 och 2014* (pp. 130-134). Stockholm: Stiftelsen Institutet för mediestudier

N.B. When citing this work, cite the original published chapter.

Länk till publikationen: <http://mediestudier.se/publikationer/journalistik-i-forandring/>

Permanent link to this version:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:hj:diva-29822>

Nyheter som *antingen* inrikes eller utrikes, eller *både och*?

Peter Berglez, professor i medie- och kommunikationsvetenskap, Jönköping University

Publicerad i Truedson, L. (2016) Journalistik i förändring: Om mediastudiers innehållsanalys 2007 och 2014. Stockholm: Institutet för mediastudier

Blir våra medier alltmer internationella i sin nyhetsvärdering med fokus på vad som sker i andra länder? Utvecklar de även global utblick genom att lyfta fram gränsöverskridande problem som terrorism, klimathot och epidemier, som pågår på flera ställen samtidigt? Eller går de istället åt andra hållet och blir mer lokala eller nationella, kanske som en motreaktion på att världen blir allt snabbare och mer komplex?

Det är inte självklart att den nationella journalistiken blir mer utåtriktad bara för att vi lever in en tid av gränsöverskridande problem och utmaningar (Berglez 2013). På många nyhetsredaktioner utövas vad sociologen Ulrich Beck (2005) kallar för ett nationellt kontainertänkande. Trots nationalstatens minskade självständighet i en globaliserad värld fortsätter mycket som om inget hade hänt. Nationella institutioners betydelse överdrivs i vardagsrapporteringen medan överstatliga maktens inflytande över våra liv kommer i andra hand. Och lika mycket som

tidigare stoppas verkligheten in i huvudsakligen två olika boxar, ”inrikes” och ”utrikes”. Uppdelningen är fortfarande viktig, för vi lever inte i en gränslös värld, men alltför ofta skymmer den sikten för hur sammanvävd vår tillvaro är, hur det som sker ”här” och ”där” snarare hänger ihop. Medierna observerar tillvaron genom ett smalt, nationellt, sugrör, dels av gammal vana, dels av kommersiella skäl. Renodlat lokalt och nationellt nyhetsstoff är billigare att göra än utrikesrapportering eller globala reportage, och även mer lättsålt. Händelser i närområdet skapar intresse och berör på ett annat sätt än sådant som sker i andra delar av världen.

Eftersom Sverige är så integrerat med omvärlden *borde* medierna successivt bli mer internationella och globala till sitt innehåll. Åtminstone de medier som även i fortsättningen vill fungera som kritisk granskare av makten och uppfattas som företrädare för allmänhetens intressen. Redan nu behövs mer journalistik som sätter problem och händelser i Örebro kommun, Skåne-regionen, Riksdagen, Luleå osv. i en större kontext (Fink & Schudson 2014) som är både internationell och global.

Vad säger då denna undersökning om nyheternas geografiska huvudposition och dess utveckling över tid? Följande fråga har ställts: är nyheterna i första hand

lokala, regionala, nationella eller internationella? Sett över alla medier framkommer en viss ökning av internationella nyheter. 2007 är siffran 24% medan 2014 är den 29%. Samtidigt går lokala nyheter bakåt lika mycket (från 37% till 32%). Detta går stick i stäv med den etablerade idén om att medieindustrins kris och neddragningar slår hårt mot internationella nyheter. Det ska dock tilläggas att vi inte vet så mycket om kvaliteten på informationen. Baserar sig ökningen av internationellt material på mer nyheter om Justin Biebers senaste tilltag och liknande, dvs. billig nöjesinformation från framför allt USA och Storbritannien, eller på resurskrävande journalistik? Det är även svårt att se hur stor del av ökningen som utgörs av TT-notiser. Föga förvånande är det Stockholmsmedierna som verkar bära upp ökningen av internationella nyheter (2007: 29%; 2014: 38%). Samtidigt går det att finna siffror som tyder på att lokala medier blivit ännu mer lokala, närmare bestämt Sundsvallsmedierna. När man jämför olika medietyper syns en ökning av internationella nyheter i kvällspressen och radion, medan TV går bakåt något.

Den genomförda undersökningen har flera förtjänster, men ett problem är att globala nyheter inte finns som alternativ. En annan brist är att nyheter enbart har analyserats som *antingen* lokala, regionala, nationella eller internationella. Därmed gör man sig skyldig till ovan nämnda ”kontainertänkande”. I instruktionerna för hur

studien har utförts påpekas att en nyhet kan vara lokal, regional, nationell eller internationell, men dock inte *samtidigt*. Men är det verkligen så? Jag kan hålla med om att det är ovanligt att alla dimensioner finns med i ett och samma nyhetsinslag, men däremot brukar gränsöverskridande nyheter som klimathotet, för att ta ett exempel, innehålla åtminstone två dimensioner samtidigt. Risker med att tillämpa ”business as usual” i synen på nyheters geografi är också att man missar hur omvärlden tränger sig på, och jobbar sig in i nyheterna, ”köksvägen”. Hur information om t.ex. epidemier eller global terrorism poppar upp, inte i det sedvanliga utrikesreportaget, utan istället i de lokala, regionala eller nationella nyheterna.

Tillsammans med Sarah Van Leuven (2015) har jag själv analyserat tre europeiska tidningar under en sexmånadersperiod (n=850). Syftet var att undersöka omfattningen av internationella och globala nyheter. Förutom att bestämma det dominerande inslaget – om en artikel i första hand var nationell, internationell eller global – tittade vi även på möjliga kombinationer som t.ex. nationella-internationella, eller nationella-globala nyheter (se Riffe m.fl. 2014, s. 66). På så vis kunde vi se hur geografiska områden går in i varandra i nyhetsdiskursen. I studien framkommer att *Le Monde* var mest internationell och global, vilket inte kom som en överraskning eftersom denna tidning är känd för sin avancerade

omvärldsbevakning. Mer intressant är att de andra två tidningarna, brittiska *The Times* och belgiska *De Standaard*, i större omfattning än *Le Monde* inkluderade internationella/globala problem, händelser och aktörer på *inrikessidorna* och i rapporteringen av olika inhemska angelägenheter. Detta tyder på att det blir allt svårare för journalistiken att hålla isär det nationella och internationella/globala. Kanske vittnar detta om något kvalitativt nytt inom journalistiken, som bara är i sin linda, men som i förlängningen kommer att kräva delvis nya sätt att presentera nyheter på, inklusive det svenska samhället? Sverige som både självständigt och intrasslat i komplicerade ekologiska, politiska, ekonomiska och digitala relationer med övriga världen. Det är en spännande utveckling som fler borde analysera, även *Institutet för Mediestudier*.

Källor

Beck, U. (2005) *Power in the Global Age*. Cambridge and Malden, MA: Polity Press.

Berglez, P. (2013) *Global Journalism: Theory and Practice*. New York: Peter Lang Publishing.

Fink, K., Schudson, M. (2014) "The Rise of Contextual Journalism, 1950-2000s", *Journalism* 15(1): 3-20.

Riffe, D., Lacy, S., Fico, F. (2014) *Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research*. Third Edition. London & New York: Routledge.

Van Leuven, S., Berglez, P. (2015) “Global Journalism between Dream and Reality. A Comparative Study of the Times, Le Monde and De Standaard”, *Journalism Studies*. DOI:10.1080/1461670X.2015.1017596